

NOTAT UDKAST**Oplæg til justeret model for styring, evaluering og effektmåling af Vækstforums indsats for erhvervsudvikling**

Dato 08-02-2017

Niels Dahl Christensen

Tel. +45 7841 1520

Niels.dahl@ru.rm.dk

1-33-87-1-16

Baggrund

På mødet i Vækstforum den 20. december 2016 blev effekter af den iværksatte indsats præsenteret og drøftet. Grundlaget var de netop offentliggjorte resultater af effektiviteten af 14 virksomhedsrettede, strukturfondsfinansierede projekter, igangsat i perioden 2010-2012. Til grund for drøftelsen lå også målsætningerne i Vækstplan 2016-2020 og de tilhørende effektkæder for de konkrete initiativer.

Vækstforum besluttede at fortsætte drøftelsen på sit møde den 20. februar 2017 og her at sætte fokus på ambitionsniveauet for indsatsen og behovet for større viden om og øget kommunikation af den regionale erhvervsfremmeindsats.

Administrationen har udarbejdet dette notat, der viser, at der er en række styrker ved den måde vi i dag at styrer, evaluerer og samler op på effekterne, men også svagheder. I Notatet forklares den midtjyske styrings-, evaluerings- og effektmålingsmodel og der foreslås en justering, der vil styrke læringsopsamlingen og give bedre mulighed for at vurdere på projekternes fremdrift undervejs i projekterne.

De foreslåede ændringer skal ses som første led i et længere arbejde med at justere og tilpasse styrings- evaluerings- og effektmodellen, så den give bedre mulighed for at vurdere på projekternes fremdrift undervejs og siden kommunikere hele indsatsen.

Det anbefales at ændre måden, vi i dag evaluerer initiativer på. Det foreslås at tilføje midtvejsevaluering af initiativer, hvilket vil give mere systematisk læringsopsamling fra aktive projekter. Det vil samtidig give Vækstforum mere viden om projekterne, imens de er aktive og bedre mulighed for løbende at justere og tilpasse indsatsen.

Mål for den midtjyske erhvervsudviklingsindsats

I Den Regionale Vækst- og Udviklingsstrategi er der opsat en række mål, som alle indsatsen i Vækstplan 2016-2020 skal forhold sig til. Hovedmålet med erhvervsudviklingsindsatsen er at skabe initiativer med størst mulig effekt med udgangspunkt i virksomhedernes behov. Det vil sige flere arbejdspladser, større omsætning og mere eksport samt flere vækstvirksomheder og innovative virksomheder.

Ikke alle initiativer kan skabe stor og lige synlig effekt og nogen initiativer skaber resultaterne hurtigere end andre. Det kan være helt efter hensigten og i tråd med Vækstforums strategi. I nogle initiativer er der stor erfaring med, hvad der virker og hvilke virkemidler, der skaber resultaterne. I andre initiativer skal nye virkemidler prøves af, og måske ligger resultaterne længere ude i fremtiden.

Vækstforum skal kunne foretage de rigtige valg og prioritere mellem, på den ene side, initiativer med en dokumenteret evne til at skabe erhvervsøkonomisk effekt, men på den anden side også typer af initiativer, hvor Vækstforum udfordrer praksis eller afprøver nye virkemidler. For at kunne træffe dette valg skal Vækstforum have information både *før*, *under* og *efter*, at et initiativ er gennemført. *Før* – for at det står så klart som muligt, hvad der kan forventes, *under* for at kunne følge med i, om initiativet skal justeres, så effekten øges og *efter* – for endeligt at kunne dokumentere og kommunikere effekten.

For at sikre den bedst mulige information før initiativer gennemføres, har Vækstforum hidtil arbejdet med at aktivt inddrage partnerskabet. Det er blandt andet sket via såkaldte forprojektgrupper. Inddragelse af det stærke partnerskab i initiativerne bør fortsættes og udbygges. Ligeledes skal initiativerne fortsat hvile på et stærkt analytisk fundament, når de igangsættes.

Nye, relevante og solide analyser, skal være en del af fundamentet for hele indsatsen. Vækstforum har samtidig igangsat flere typer af løbende monitorering, evaluering og måling for løbende at kunne overvåge og justere indsatsen og vurdere den samlede målopnåelse, og det har bidraget til en mere systematisk opsamling af viden.

Nedenfor forklares først indhold og baggrund for den nuværende styrings- evaluerings- og effektmålingsmodel. Dernæst præsenteres et forslag til, hvordan en bedre og mere sammenhængende model for styring, evaluering og effektmåling kan udvikles ved blandt andet at indføre systematisk midtvejsevaluering af (alle) igangsatte initiativer.

Den midtjyske evaluerings- og effektmålingsmodel

Region Midtjyllands evaluerings- og effektmålingsmodel skal tilgodese tre overordnede hensyn:

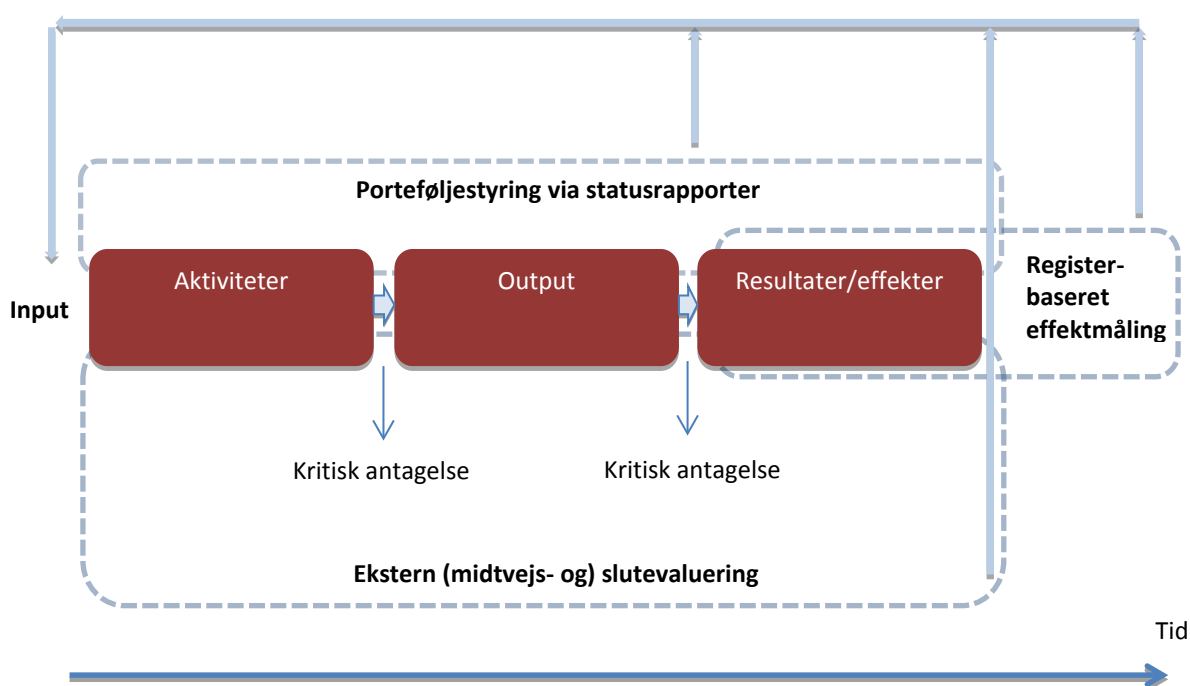
- a) Styre og få størst mulig værdi ud af det enkelte projekt
- b) Opsamle og formidle læring fra projekterne, som aktivt kan bruges af Vækstforum, administrationen, Erhvervsstyrelsen og ansøgere til at skabe endnu bedre projekter
- c) Dokumentere effekterne af den regionale indsats

Det er her hensigtsmæssigt at skelne mellem 1) porteføljestyring, 2) læring gennem evalueringer og 3) registerbaseret effektmåling. Selv om de tre aktiviteter hverken kan eller

skal ses uafhængigt af hinanden, tilgodeser de dog lidt forskellige hensyn og bidrager på hver sin måde til de tre ovennævnte hensyn. Derfor beskrives porteføljestyring, evalueringer samt registerbaseret effektmåling i hvert sit afsnit nedenfor.

Den samlede model måler på aktiviteter, på output og på de resultater og effekter, som skabes via indsatsen. Porteføljestyring og evaluering samler op på aktiviteter og output, imens de skabes, mens registerbaseret effektmåling først samler op på indsatsen et antal år efter, at den er gennemført (Figur 1 illustrerer sammenhængen mellem de forskellige måder at styre, evaluere og måle indsatsen på).

Figur 1: Illustration af porteføljestyring, evaluering og effektmåling

Porteføljestyring

Porteføljestyringen foretages af vækstforumadministrationen (både strukturfondsprojekter og øvrige regionale projekter) og af Erhvervsstyrelsen (ERST) (kun strukturfondsprojekter). Det sker via halvårlig opfølgning på tilsagnet fra Erhvervsstyrelsen og på den resultatkontrakt, som projektet har indgået med Region Midtjylland. Alle projekter inviteres til en halvårlig opfølgningssamtale hos Region Midtjylland, hvor projektets milepæle og resultater gennemgås i en dialog mellem vækstforumadministrationen (sagsbehandler/team) og det enkelte projekt. Her følges op på, om projekternes aktiviteter og output (umiddelbare resultater) leveres som planlagt.

For rene REM (regionale erhvervsudviklingsmidler) finansierede projekter sker opfølgning/porteføljestyring alene via opfølgning på resultatkontrakter til administrationen. Vækstforum modtager i dag en samlet rapport hvert halve år, hvor administrationen vurderer på fremdriften i hvert projekt og indsatsområde på baggrund af status på resultatkontrakter.¹ Formålet med porteføljestyringen er primært at sikre løbende information til Vækstforum om, hvorvidt aktiviteter gennemføres som planlagt og skaber det forventede output. Formålet er

også, i dialog med projekter, at kunne foretage de nødvendige justeringer i tide. De sagsbehandlere, der er ansvarlige for initiativerne vurderer på en skala med grøn, gul og rød den samlede målopnåelse.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at flere initiativer i Handlingsplan 2015 først er igangsat i 2016 eller forlænget ind i 2016 og 2017. På samme måde er der stadig en række initiativer fra Vækstplan 2016-2020 som afventer tilsagn eller behandling i Vækstforum. Som det fremgår af tabel 1, er der givet 21 tilsagn i 17 initiativer, seks initiativer afventer tilsagn fra ERST. to initiativer fra Vækstplan 2016-2020 behandles på Vækstforums møde den 20. februar 2017.

Tabel 1: Initiativer i Handlingsplan 2015 og Vækstplan 2016 og antal deltagende virksomheder

Projekttype	Indsatsområde	Projekttitel	SMV pr. okt. 16	Slutvurderes dato
Strukturfond HP 15	Fødevarer	Future Food Innovation	28	23-05-2016
Strukturfond HP 15	Innovation og forretning	Fremt. Industrielle Forretningmodel 2	66	23-06-2016
Strukturfond HP 15	Innovation og forretning	Program for virksomhedsudvikling 2015	189	13-12-2016
Strukturfond HP 15	Innovation og forretning	Eksport og Int. Program 2015	69	08-03-2017
Strukturfond HP 15	Iværksætteri og kapital	Program for iværksættere 2015	135	15-06-2017
Strukturfond HP 15	Iværksætteri og kapital	InkubatorMidt	12	16-12-2016
Strukturfond HP 15	Viden og kompetence	KOMPETENCEFORSYNINGmid (akse 1)	39	12-08-2016
Strukturfond HP 15	Viden og kompetence	KOMPETENCEFORSYNINGmid	42	15-04-2016
Strukturfond VP 16-20	Digitalisering	Innovativ brug af Big Data	3	16-04-2018
Strukturfond VP 16-20	Energi og Klima	Program for vindmølleindustrien, del 1		13-12-2018
Strukturfond VP 16-20	Energi og Klima	Program for vindmølleindustrien, del 2		13-12-2018
Strukturfond VP 16-20	Energi og Klima	Innovationssamarbejde - grøn biomasse	Vækstforum 20. feb.	
Strukturfond VP 16-20	Fødevarer	FFI POP	4	13-12-2018
Strukturfond VP 16-20	Fødevarer	FFI Development	5	13-12-2018
Strukturfond VP 16-20	Fødevarer	FFI Growth	4	13-12-2018
Strukturfond VP 16-20	Innovation og forretning	Rethink Busin. - Design for disassembly	11	*
Strukturfond VP 16-20	Innovation og forretning	Fokuseret værdikædesamarbejde	2	13-12-2018
Strukturfond VP 16-20	Innovation og forretning	MTIC circular co-creation	1	18-06-2019
Strukturfond VP 16-20	Innovation og forretning	Virksomhedsudviklingsprogram 17-19	Afventer tilsagn	
Strukturfond VP 16-20	Innovation og forretning	Cirkulær Byinnovation	Afventer tilsagn	
Strukturfond VP 16-20	Internationalisering	Midtnet Kina	4	13-12-2018
Strukturfond VP 16-20	Internationalisering	Eksport og Int. Program 2017-19	Afventer tilsagn	
Strukturfond VP 16-20	Iværksætteri og kapital	Entreprenørskab i uddannelserne	2	18-06-2019
Strukturfond VP 16-20	Iværksætteri og kapital	Rådgivningsprogram for iværksættere	Vækstforum 20. feb.	
Strukturfond VP 16-20	Smart Industri	Smart Industry	Afventer tilsagn	
Strukturfond VP 16-20	Viden og kompetence	Rummelig imidt	1	13-12-2018
Strukturfond VP 16-20	Viden og kompetence	Flere unge i erhvervsuddannelse	1	11-10-2019
Strukturfond VP 16-20	Viden og kompetence	KOMPETENCEFORSYNINGmid2.0 del 1	Afventer tilsagn	
Strukturfond VP 16-20	Viden og kompetence	KOMPETENCEFORSYNINGmid2.0 del 2	Afventer tilsagn	

* Evalueres ikke, da projektet har et strukturfondstilsagn på under 2 mio. kr.

Projekter med rød farve afventer tilsagn eller behandling i Vækstforum.

Nedenstående tabel 2 giver en samlet oversigt over alle strukturfondsfinansierede initiativer i Handlingsplan 2015 og Vækstplan 2016-2020 og viser, hvor mange virksomheder (SMV) der har deltaget i projekterne indtil den 1. oktober 2016. Tabel 2 viser, at 618 virksomheder har deltaget eller deltager i initiativer fra HP 15 og VP 2016-2020.²

I Vækstplan 2016-2020 er nævnt 6 mål under hvert indsatsområde. 5 af disse mål kan der først måles på i forbindelse med den registerbaserede effektmåling 3-4 år efter at initiativerne er afsluttet. Kun 1 mål kan der samles op på undervejs. Det gælder antallet af deltagende virksomheder fordelt på projekt og indsatsområde. I Vækstplanen er følgende 6 mål angivet under hvert indsatsområde.

- Støttede virksomheder i perioden (resultat)
- Nye vækstvirksomheder (effekt)
- Nye innovative virksomheder (effekt)
- Vækst i antal ansatte (effekt)
- Vækst i omsætning (effekt)
- Vækst i eksport (effekt)

Således indeholder Vækstplan 2016-2020 ingen mål for hvad man kunne kalde midtvejseffekter eller output og effekter, som kan måles undervejs mens projekterne er aktive.

I slutevalueringen af de strukturfondsfinansierede projekter (beskrives nærmere i næste afsnit) samles dog op på de skabte effekter baseret på en spørgeskemaundersøgelse mv., som sendes til de deltagende virksomheder. En mere systematisk og ensartet tilgang til slut- og midtvejsevaluering vil fremadrettet kunne give Vækstforum flere af disse undervejseffekter f.eks. baseret på interview og surveys hos de deltagende virksomheder og organisationer.

Tabel 2: I alt antal støttede virksomheder 2015-2017 i HP 2015 og Vækstplan 2016-2020

Indsatsområde	HP 2015	VP 2016-2020	I alt	Mål VP 2016-2020
Fødevarer	28	13	41	150
Energi og klima				150
Smart industri				275
Kreative erhverv, IKT og turisme				
Iværksætter og kapital	147	2	149	1.350
Innovation og forretningsudvikling	335	3	338	900
Viden og kompetenceudvikling	81	2	83	900
Digitalisering		3	3	30
Internationalisering		4	4	525

² For strukturfondsprojekter indgik ERST og vækstforumsekretariatene i marts 2014 en aftale, som – ud over at styrke projekternes resultatorientering – sigter på at reducere de administrative byrder på projekterne. Målet er, at alle skriftlige afrapporteringer, som vækstforumsekretariatet og ERST har brug for om projektets fremdrift og resultater, kan indsamles via ERST som led i de normale afrapporteringer i projektperioden. VF sekretariatet har via TAS elektronisk adgang til nøjagtig de samme oplysninger.

Indsatsområder i alt	591	27	618	4.280
----------------------	-----	----	-----	-------

Note: Dækker 19 projekter, der har modtaget tilsagn om EU-medfinansiering. Opgjort oktober 2016

Som det fremgår af tabel 2 har i alt 591 virksomheder deltaget i de 8 initiativer, der er igangsat i Handlingsplan 2015. Tallet er opgjort ved sidste halvårsstatus pr. 1. oktober 2016, hvor en række af projekterne endnu ikke havde færdiggjort deres samlede aktiviteter. Antallet af deltagende virksomheder i aktiviteter i Handlingsplan 2015, vil ved næste halvårsstatus pr. 1. marts 2017 være en del højere. Der var ikke, i Handlingsplan 2015, på samme måde som i Vækstplan 2016-2020 sat konkrete mål for antallet af deltagende virksomheder, hverken på indsatsområder eller for Handlingsplan 2015 som helhed.

Som det også fremgår af tabel 2 havde kun 27 virksomheder deltaget i aktiviteter i Vækstplan 2016-2020 på opgørelsestidspunktet den 1. oktober 2016. Det lave antal deltagende virksomheder skyldes, at der på opgørelsestidspunktet endnu ikke var registreret mere aktivitet i de iværksatte initiativer. Som nævnt ovenfor er nu ni initiativer igangsat som led i VP 2016-2020, seks initiativer afventer tilsagn og to initiativer behandles på Vækstforums møde den 20. februar. Ved næste opgørelse pr. 1. marts 2017 forventes antallet af deltagende virksomheder i initiativer fra VP 2016-2020 at være steget betydeligt.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at tabel 1 og 2 kun omfatter initiativer der er delfinansieret med strukturfondsmidler. Initiativer der er finansieret ved brug af REM midler uden brug af strukturfondsmidler er ikke medtaget i tabel 1 og tabel 2.

Det anbefales, at fortsætte den nuværende porteføljestyringsmodel. Dog foreslås det, at den halvårslige opfølgning fremover også omfatter en status på antallet af støttede virksomheder under hvert initiativ og indsatsområde, så Vækstforum kan følge, om den aktivitet, der er forudsat i Vækstplan 2016-2020, gennemføres i et omfang som planlagt. Dette kan løbende gøres ved at sammenligne det antal støttede virksomheder, der er forudsat i Vækstplan 2016-2020, med det faktiske antal støttede virksomheder på status tidspunktet.

Det anbefales samtidig at indføre samme procedure for de projekter, der alene er støttet med regionale erhvervsudviklingsmidler (REM). Der vil i så fald fremover være behov for, at administrationen indsamler disse oplysninger som led i resultatkontraktopfølgningen. På denne måde kan der etableres et samlet overblik over erhvervsudviklingsindsatsen.

Det anbefales også, at der sættes et internt udviklingsarbejde i gang, der klarlægger, hvorvidt der mere systematisk end hidtil kan arbejdes med rapportering af "undervejseffekter" af initiativerne. Et skridt i den retning er at indføre systematisk midtvejsevaluering, som beskrevet i nedenstående afsnit. Undervejs i arbejdet med at rapportere disse midtvejseffekter er det centralt også at udvikle indikatorer for initiativer, såsom inden for uddannelse og kompetenceudvikling, turisme mv., hvor resultaterne ikke kan opgøres som antallet af deltagende virksomheder eller effekter målt i antal ansatte, vækst i eksport mv.

2. Læring gennem evalueringer

Evalueringer er et meget nyttigt værktøj til at give svar på, om de erhvervsudviklingsinitiativer, som Vækstforum har igangsat, virker og har virket, og hvilke kritiske forhold eller faktorer, der har været afgørende. Evalueringerne kan tage højde for den

kontekst, projekterne er gennemført i, fordi konteksten kan have stor betydning for, hvorvidt og hvordan erfaringerne fra ét projekt kan overføres til andre projekter og regioner. Samtidig er det vigtigt, at fokus ligger på virkningens relevans i forhold til de mål i de regionale vækst- og udviklingsstrategier samt strukturfondsprogrammer, som projektet skal medvirke til at opfylde.

Vækstforumadministrationen har derfor også stor erfaring med brug af eksterne evalueringer, der hidtil oftest er gennemført ved at annoncere/udbyde evaluering af hvert enkelt erhvervsudviklingsinitiativ, hvorefter en ekstern evaluator har haft mulighed for at byde på opgaven i konkurrence med andre. Midler til evaluering er typisk blevet afsat som en del af bevillingen til det enkelte initiativ og finansieret af både strukturfondsmidler og REM-midler.

Siden 2014 har Region Midtjylland deltaget i fælles evaluering af strukturfondsprojekter i samarbejde med ERST og de øvrige regioner. Det er sket i et fælles evalueringsdesign. Opgaven er varetaget af konsulentvirksomhederne Cowi A/S og Damvad Analytics A/S efter udbud. Det har været muligt for hver region at vælge sin egen model, der kan omfatte (se figur 2):

- Slutevaluering af strukturfondsprojekter
- Slutevaluering af REM projekter
- Midtvejsevaluering af strukturfondsprojekter
- Midtvejsevaluering af REM projekter

Som led i det fælles evalueringssamarbejde er det aftalt, at alle strukturfondsprojekter, som får et EU-tilsagn over 2 mio. kr., skal slutevalueres. Projekter, som får et EU-tilsagn mindre end 2 mio. kr., kan slutevalueres. Det afgør regionen fra projekt til projekt.

Region Midtjylland har hidtil valgt kun at få slutevalueret strukturfondsprojekter (fremhævet med rød farve i figur 2 nedenfor), som får et EU-tilsagn på 2 mio. kr. eller mere. Det betyder, at rene REM finansierede projekter hverken slut- eller midtvejsevalueres i den fælles model, og at ingen midtjyske strukturfondsfinansierede projekter midtvejsevalueres i den fælles model.

Figur 2: Obligatoriske/valgfri evalueringer samt finansiering

Evalueringstype	Strukturfondsprojekter		Øvrige projekter
	Under 2 mio. kr. (EU-tilsagn)	Over 2 mio. kr. (EU-tilsagn)	
Midtvejsevaluering (finansiering)	Valgfri (50 pct. regionale udviklingsmidler, 50 pct. regionale TA-midler**)	Valgfri (50 pct. regionale udviklingsmidler, 50 pct. ERST-TA midler*)	Valgfri (100 pct. regionale udviklingsmidler)
Slutevaluering (finansiering)	Valgfri (50 pct. regionale udviklingsmidler, 50 pct. regionale TA-midler**)	Obligatorisk (50 pct. regionale udviklingsmidler, 50 pct. ERST-TA midler*)	Valgfri (100 pct. regionale udviklingsmidler)

* ERST-TA-midler kan medfinansiere op til 50 pct., så længe den samlede medfinansiering med ERST-TA-midler er under 10 mio. kr.

Alle regioner og Bornholms Regionskommune deltager i det fælles evalueringssamarbejde. Region Midtjylland og Region Hovedstaden får, som de eneste, pt. ikke foretaget midtvejsevaluering af hverken strukturfondsprojekter eller REM projekter. Flere af de øvrige regioner får også evalueret REM projekter og projekter med under 2 mio. kr. i EU-tilsagn.

Det er vigtigt at holde fast i eksterne evalueringer, både af troværdighedshensyn og fordi de eksterne evalueringer er et potentielt godt redskab til at opnå læring om, hvilke typer af projekter og virkemidler, der virker godt/mindre godt og under hvilke omstændigheder.

Det er imidlertid opfattelsen, at Region Midtjylland ikke hidtil har fået det optimale udbytte af de mange eksterne midtvejs- og slutevalueringer, bl.a. fordi evalueringerne har varieret i form og kvalitet, og fordi der ikke i alle tilfælde systematisk er blevet samlet op og videndelt om læringspunkterne fra evalueringerne internt i administrationen og i forhold til det politiske niveau og eksterne interessenter.

Dette har givet en række uhensigtsmæssigheder i forhold til fælles læring og opsamling af viden Vækstforums og administrationens mulighed for at følge projekterne undervejs og justere eller lukke projekter, der ikke skaber de forventede resultater.

Ifølge den fælles aftale om evaluering kan hver region efter behov tilkøbe midtvejsevalueringer hos den fælles evaluator. Det er ikke en enten-eller beslutning, idet en region kan vælge kun at midtvejsevaluere udvalgte projekter. Ligeledes kan evalueringerne af ikke-strukturfondsprojekter tilkøbes af regionen efter behov hos den fælles evaluator.³

Et tilvalg af midtvejsevaluering af alle strukturfondsfinansierede projekter vil give en mere ensartet faglig kvalitet af de eksterne midtvejsevalueringer end en model, hvor hver enkelt midtvejsevaluering udbydes separat. Det vil dels give mulighed for en styrket læring og erfaringsudveksling dels give et bedre grundlag for at følge projekterne undervejs og justere eller helt lukke projekter, der ikke skaber de forventede resultater.

Det anbefales fortsat at slutevaluere strukturfondsprojekter, som får et EU-tilsagn på 2 mio. kr. eller mere men at det fremover også besluttet at tilkøbe midtvejsevaluering for alle strukturfondsfinansierede projekter med et EU-tilsagn på 2 mio. kr. eller mere.

Det bør desuden overvejes også at foretage midtvejs- og slutevaluering af rene REM finansierede projekter ud fra samme retningslinje som for de strukturfondsfinansierede projekter. Den model vil indebære, at REM finansierede projekter med et tilsagn på over 2 mio. kr. midtvejs- og slutevalueres og at projekter med et tilsagn på under 2 mio. kr. alene slutevalueres.

Merudgift

Ifølge den fælles aftale om evaluering og tilbud fra Cowi A/S og Damvad Analytics A/S gennemføres slutevaluering for 48.300 kr. og en samlet midtvejs- og slutevaluering for 82.300 kr. For strukturfondsfinansierede projekter betaler TA-midlerne (Teknisk assistance til EU-

³ Til evaluering af strukturfondsprojekter kan regionen få refunderet halvdelen af udgiften fra TA-midler hos Erhvervsstyrelsen.

strukturfondsprojekter) halvdelen af udgiften. Region Midtjylland betaler således kun halvdelen af evalueringsudgiften.

Region Midtjylland vil (uden ændringer) indmelde 25 strukturfondsfinansierede initiativer (29 bevillinger) til slutevaluering i perioden 2014-2017. Det giver en samlet udgift på ca. 1,4 mio. kr. hvoraf TA-midlerne betaler halvdelen. For de 8 projekter fra HP 2015, der er omfattet af det fælles evalueringssamarbejde gælder det, at evalueringsdesignet er fastlagt uden midtvejsevaluering, og det vil ikke være muligt nu at tilføje midtvejsevaluering.

For de projekter, der er igangsat som led i vækstplan 2016-2020 vurderes det, at det vil være muligt på nuværende tidspunkt at tilføje midtvejsevaluering i ca. 20 EU-finansierede initiativer.

Et foreløbigt bud på en ca. merudgift for tilkøb af midtvejsevaluering i 20 EU-initiativer ligger i niveauet 680.000 kr., heraf betales halvdelen af TA-midlerne (Erhvervsstyrelsen), altså en ca. merudgift for Region Midtjylland på ca. 340.000 kr. Det er vigtigt at være opmærksom på, at denne løsning vil være betydeligt billigere end at udbyde midtvejsevalueringer af de samme initiativer separat.

Hertil kommer en evt. merudgift for projekter alene finansieret af REM midler. (Der er pt. ikke foretaget en beregning af en evt. merudgift her. Ovenfor er alene beregnet en merudgift for slut- og midtvejsevaluering af strukturfondsfinansierede projekter).

Registerbaseret effektmåling

De fem regioner, og Bornholms Regionskommune og Erhvervsstyrelsen har siden 2011 haft et formelt samarbejde om registerbaseret monitorering og effektmåling af den regionale erhvervsudviklingsindsats med Danmarks Statistik som ekstern leverandør. Parterne har netop indgået en forlænget samarbejdsaftale om foreløbigt at fortsætte samarbejdsprojektet i perioden 2017-2019.⁴

Via samarbejdet får Vækstforum faste helårige afrapporteringer om effekter skabt i den samlede portefølje af projekter. Afrapporteringen omfatter både monitorering og effektmåling.⁵ Den systematiske indsamling af oplysninger giver opdateret og faktuel viden om de virksomheder og personer, der deltager i strukturfondsindsatsen. Ved at sammenholde udviklingen i deltageraktiviteternes beskæftigelse, omsætning mv. med en kontrolgruppe kan det statistisk testes, om der er tegn på, at projekterne har haft effekter eller ej.

⁴ Erhvervsstyrelsen 2016 "Aftale_effektmålingsprojekt_2017_2019". Udgangspunktet for de registerbaserede målinger er, at ERST systematisk indsamler oplysninger om, hvilke personer (CPR-numre) og virksomheder (CVR- og p-numre), der deltager i strukturfondsprojekterne. Disse numre kobles med Danmarks Statistiks registre for at følge den faktiske udvikling i deltageraktiviteterne (beskæftigelse, omsætning mv.) og blandt personerne (arbejdsmarkedstilknøytning, uddannelsesniveau mv.). Effekterne måles ved at sammenholde deltagerens udvikling med en kontrolgruppe, som ligner deltagerne, men som ikke har taget del i de regionale projekter. Typisk effektmåles på hele regionale indsatsområder, men hvis der er mange deltagere, kan der også måles på enkeltprojekter.

⁵ Også effekter, som kan måles i projektperioden, vil blive registreret hvert halvår via projekternes afrapporteringer. Det sker således en løbende monitorering af alle initiativer.

Effektmåling får først for alvor værdi, når effekter af forskellige projekttyper kan måles og det dermed bliver muligt for Vækstforum at dokumentere hvilke initiativer, som virker godt eller mindre godt. Registerbaseret effektmåling har dog sin begrænsning, idet:

1. Vækstforum dels først kan få den registerbaserede effektmåling (et antal år) efter, at initiativet er afsluttet.
2. Dels, at man i målingen er nødt til at slå flere initiativer sammen for at få et tilstrækkeligt antal deltagende virksomheder til at opnå statistisk signifikans (pålidelighed).

Ad 1) Effektmålingerne først leveres (3-4 år) efter, at initiativet er ophørt, for at aktiviteterne skal have haft tid til at virke, inden der måles. Det vil ikke give meget mening at måle på aktiviteterne imens eller kort tid efter at aktiviteterne er gennemført. Denne form for måling undervejs og ved projektafslutning kan foretages som led i midtvejs- og slutevaluering blandt andet via interview, spørgeskemaundersøgelser mv.

Ad 2) Man er i målingen nødt til at slå flere initiativer sammen for at få et tilstrækkeligt antal deltagende virksomheder til at opnå statistisk signifikans. Effektmålingerne tilpasses derfor i Region Midtjylland på syv særskilte indsatsområder, der følger indsatsområder i Den Regionale Vækst- og Udviklingsstrategi. Registerbaseret effektmåling har dermed sin begrænsning, når det handler om at kunne sige noget om hvert enkelt initiativs effekt.

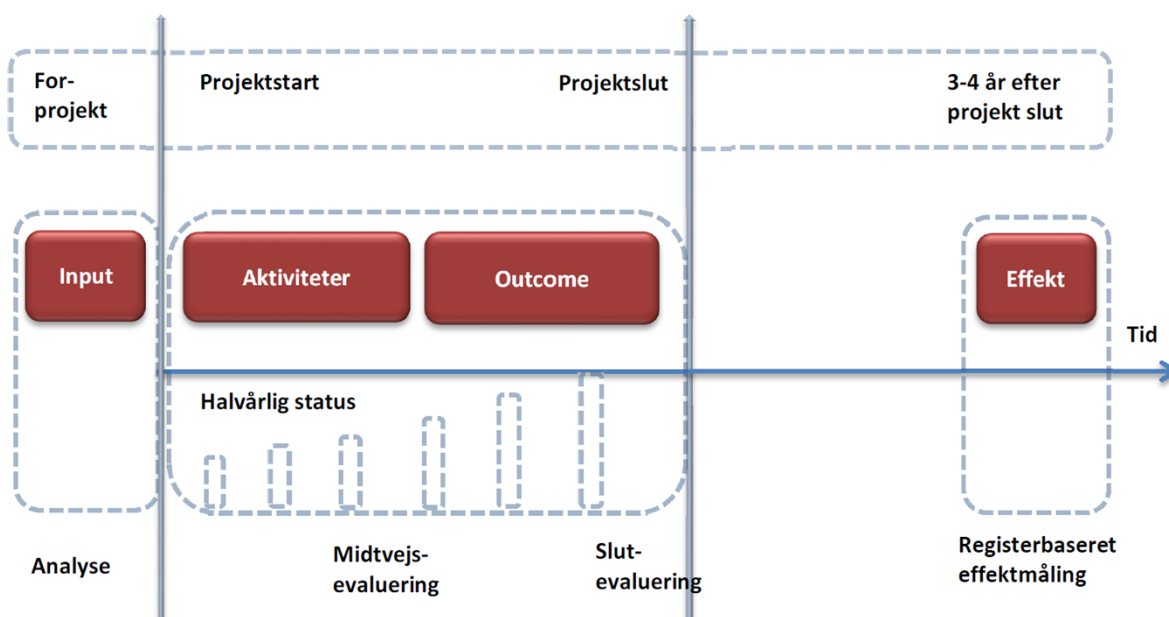
Ovenstående betyder, at effektmålingen primært kan bruges som dokumentation af effekten af den samlede indsats, ikke til dokumentation af effekten af det enkelte projekt. Samtidig vil resultatet først foreligge et godt stykke tid (3-4 år) efter at initiativerne er ophørt.

Det vurderes dog, at den valgte effektmålingsmodel er det bedst mulige. I det netop gennemførte eftersyn (McKinsey 2016) af erhvervsfremmesystemet vurderes kvaliteten af effektmålingsmodellen sammenlignet med andre kendte modeller som relativt høj (skala 4 af 5).

Det foreslås derfor, at effektmåling gennemføres som hidtil med de løbende forbedringer, som aftales i styregruppen for effektmåling og at Vækstforum fortsat forlægges årlige effektmålinger af indsatsen, når de foreligger.

Nedenfor er vist en illustration af den samlede model for styring, evaluering og måling af den samlede erhvervsudviklingsindsats.

Figur 4: Den Midtjyske styrings- evaluerings- og effektmålingsmodel

Modellen viser hele projektforsløbet. For projekter igangsæt som led i Vækstplan 2016-2020 vil det typiske forløb være således:

I 2016 igangsættes forprojekter, hvor partnerskabet inddrages i at udvikle og komme med input til udarbejdelse af et initiativforslag. Grupperne afleverer til vækstforumadministrationen, og der annonceres herefter forslag til initiativer. **I 2016 og 2017** sendes ansøgninger til behandling og projekter igangsættes løbende som de behandles i Vækstforum og Regionsrådet og hos Erhvervsstyrelsen. **I løbet af 2016-2019** afleverer projekterne løbende til Vækstforum hvert halve år. **I 2017-2018** midtvejs-evalueres projekterne og Vækstforum inddrages og der uddrages læring. **I 2018-2019** slutevalueres projekterne og Vækstforum inddrages igen og der uddrages og opsamles ny læring. **I 2020-2023** 3-4 år efter projektets afslutning foreligger resultatet af den registerbaserede effektmåling. Først her står det endeligt klart, hvad den erhvervsøkonomiske effekt har været af initiativerne.

Bedre kommunikation om resultater og effekter af erhvervsudviklingsindsatsen

Vækstforum har også efterspurgt en tydeligere og mere gennemslagskraftig kommunikation af de resultater og effekter, der skabes på baggrund af Vækstforums erhvervsudviklingsindsats. Det gælder både bedre kommunikation internt i regional udvikling og i forhold til politikere og eksterne interessenter.

Vækstforumadministrationen vil udarbejde en plan for, hvorledes kommunikationen af resultater, læring og effekter af erhvervsudviklingsindsatsen kan styrkes.